

2019

TIETOTILINPÄÄTÖS

SUONENJOEN KAUPUNKI

Tietosuoja- ja turvatyöryhmä xx.xx.2020

Kaupunginhallitus xx.xx.2020 § xx

Julkaistu xx.xx.2020

TIIVISTELMÄ

Vuosi 2018 ja 2019 olivat kiivaita tietosuojan ja -turvan kehittämisvuosia. Yleistä tietosuoja-asetusta alettiin soveltaa 25.5.2018 ja ennen sitä Suonenjoen kaupunki oli jo aloittanut kehittämistyön. Rekisteröidyn informoinnin kehittäminen ja sekä erilaisten rekisterien kartoittaminen olivat ensimmäisiä kehittämiskohteita. Henkilökuntaa myös ohjeistettiin ja koulutettiin.

Suonenjoella oli ennenkin jo toimittu lainmukaisesti; henkilötietolain mukaiset velvoitteet olivat jo käytössä. Tietosuoja-asetuksen voimaantulo oli kuitenkin hyvä kehittämisruiske tietosuoja- ja tietoturva-asioissa. Kunta nimitti koko kunnan yhteisen tietosuojavastaavan, sosiaalitoimen oman tietosuojavastaan, tietoturvavastaavan sekä perusti erillisen tietosuoja- ja -turvatyöryhmän.

Käytännössä rekisteröidyn on voitava olettaa, että Suonenjoen kaupunki on oma-aloitteisesti huolehtinut tietosuojavastavien täyttymisestä henkilötietojen käsittelyssä. Kyse on siis tietosuojaperiaatteiden istuttamisesta osaksi organisaation toimintaa. Tietosuojan ja tietoturvan ylläpito ei voi perustua yksittäisten henkilöiden tietämykseen tai vaikeaselkoiseen dokumentaatioon, johon yksittäisillä työntekijöillä ei ole aikaa perehtyä. Tietosuoja ja tietoturva tulee sisäänrakentaa prosesseihin. Asiasta tulee tehdä itsestäänselvyys Suonenjoen kaupungin työntekijöiden keskuudessa.

Kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että henkilökunta valppaasti myös kertoo tapahtuneista ja huomioistaan tietosuojan ja tietoturvan saralla. Vain puutteet havainnoimalla voidaan saada entistä tietoturvallisempi kunta, missä ihmisten henkilötiedoista pidetään hyvää huolta.

Vuonna 2020 kehittämisen painopisteet tulee olemaan digipalvelulain ja tiedonhallintalain toimeenpano. Kehittämiseen kuuluu yleisen tiedonhallinnan ja tietoturvan parantaminen. Lisäksi riskienhallinta ja vaikutusten arviointi ovat alueita, joihin paneudutaan ja joita kehitetään. Yhteistyö kunnan eri asiantuntijoiden ja muiden sidosryhmin välillä on tärkeää. Yhteistyötä lähikuntien kanssa lisätään. Tarkoituksena on myös osallistua TAISTO20 harjoitukseen.

Tietoturvahyökkäysvalmiutta ja toipumista jatkuvuussuunnitelulla tulee parantaa. Lisäksi tarvitaan lisää henkilökunnan kouluttamista. Kaikenlaiset kalasteluviestit ja sähköpostihuijaukset ovat yleistyneet ilmiö ja nykyisin arkipäivää. Myös henkilötietojen tietoturvaloukkausten, palvelunestohyökkäysten ja muiden tietoturvaloukkausten määrät ovat kasvaneet.

Sisällys

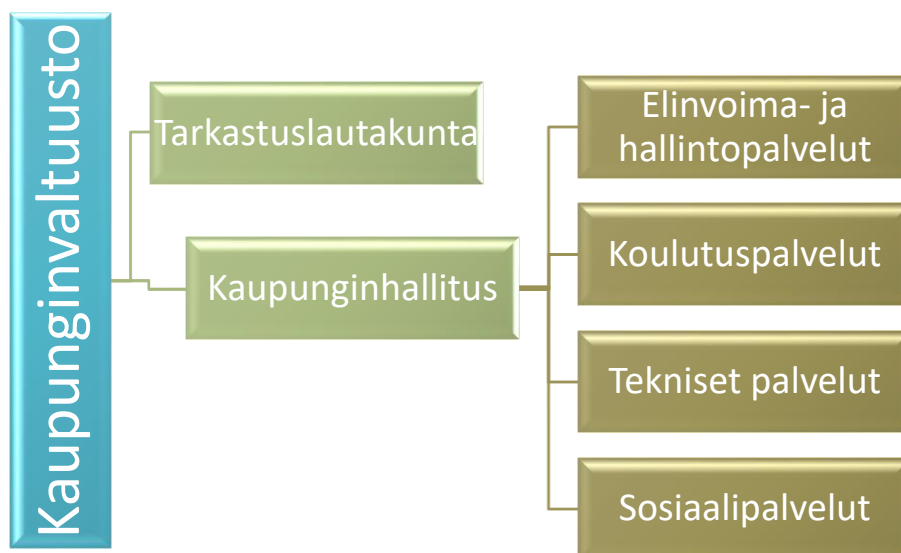
TIIVISTELMÄ.....	1
1 JOHDANTO.....	3
1.1 TAUSTAA.....	3
1.2 TIEDONHALLINNAN ORGANISOINTI JA HENKILÖSTÖ.....	3
1.3 TIETOHALLINTO JA TIEDONHALLINTA.....	4
1.4 TIETOHALLINNON KUSTANNUKSET.....	5
2. TIETOTILINPÄÄTÖS.....	5
2.1 MIKÄ ON TIETOTILINPÄÄTÖS?.....	5
2.2 TIETOTILINPÄÄTÖKSEN TIETOJEN KERÄÄMINEN.....	6
3. TEHDYT TOIMENPITEET.....	6
3.1 SOSIAALIPALVELUT JA TIETOSUOJA.....	7
4. TIEDONHALLINTA, TIETOVARANNOT JA TIETOVIRRAT.....	8
4.1 YLEISTÄ.....	8
4.2 SÄHKÖISTÄ JA PILVEÄ.....	8
4.3 TOS.....	8
4.4 TIETOVARANNOT.....	8
5. SUUNNITELMIA TULEVILLE VUOSILLE.....	9
6. LAINSÄÄDÄNTÖ JA MUU OHJEISTUS.....	10
6.1 GDPR.....	10
6.2 SUONENJOEN KAUPUNGIN TIETOSUOJA- JA TURVAPOLITIIKKA.....	10
6.3 LAINSÄÄDÄNTÖ.....	11
7. REKISTERÖIDYN OIKEUKSIEN TOTEUTUMINEN.....	11
8. ARVIOINTI, KEHITTÄMINEN JA TIEDON HYÖDYNTÄMINEN.....	12
9. LUKUJA.....	13

1 JOHDANTO

1.1 TAUSTAA

Suonenjoki on keskikokoinen Pohjois-Savon kunta. Asukkaita kunnassa yli 7000 ja kuntalaisia palvelee yli 400 kaupungin työntekijää. Suonenjoen kaupungin työntekijät joutuvat käsittelemään henkilötietoja työssään useissa tietojärjestelmissä ja henkilörekistereissä. Suurin osa henkilötietojen käsittelystä kunnassa perustuu lakiin sekä yleistä etua koskevaan etuun tai julkiseen valtaan.

Suonenjoen kaupunki on jakaantunut 4 eri toimialalle (koulutuspalvelut, sosiaalipalvelut, elinvoima- ja hallintopalvelut sekä tekniset palvelut). Lisäksi kaupunkikonserniin kuuluu Suonenjoen Vesi oy ja Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot. Ylintä valtaa käyttää kaupunginvaltuusto.

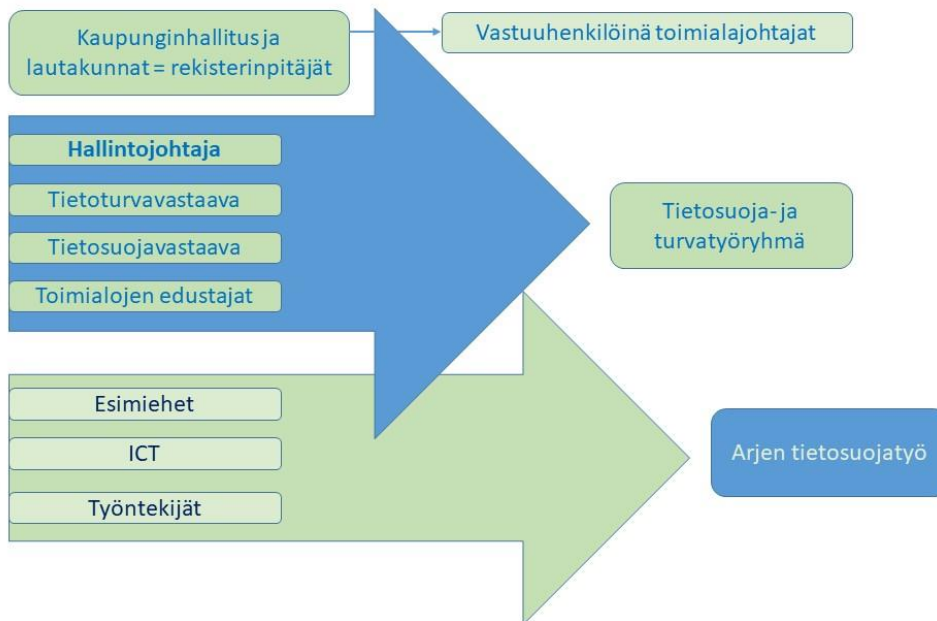
Julkisena toimijana Suonenjoen kaupungin tulee noudattaa myös lakia viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621). Kyseinen laki määrittelee mm. asiakirjojen julkisuudesta. Vaikka kuntaan tulleet ja lähtevät asiakirjat ovat pääsääntöisesti julkisia, ei niitä kaikkia kuitenkaan julkaista. Kunta tiedottaa kuntalaisia laajasti mm. verkkosivuillaan, mutta samalla tulee kiinnittää huomiota siihen, että tietosuoja toteutuu.

1.2 TIEDONHALLINNAN ORGANISOINTI JA HENKILÖSTÖ

Tämän tietotilinpäätöksen on koontanut Suonenjoen kaupungin tietosuoja- ja tietoturvavastaavat, se käsitellään tietosuoja ja –turvaryhmässä ja sen hyväksyy kaupunginhallitus.

Tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät vastuu on määritelty tietosuoja- ja tietoturvapoliittikka –asiakirjassa. Suonenjoen kaupungin rekisterinpitäjinä toimivat kaupunginhallitus sekä lautakunnat, ja vastuuhenkilöinä toimialajohtajat. Jokainen toimiala vastaa siitä, että tietosuoja- ja turva-asiat hoidetaan asetusten ja lakien mukaisesti.

Sen lisäksi kuntaan perustettiin yhteinen tietosuoja ja -tietoturvyöryhmä. Ryhmässä käsitellään yleisiä ja koordinoitua vaativia tietosuojaan, tietoturvaan, tiedonhallintaan, riskienhallintaan ja varautumiseen liittyviä asioita. Tietosuoja- ja turvayöryhmään kuuluvat hallintojohtaja, tietoturvavastaava, tietosuojavastaavat ja koulutus- ja teknisten palveluiden edustajat. Lisäksi ryhmässä käytetään tarpeen mukaan muita asiantuntijoita erityisesti eri toimialoilta. Ryhmän puheenjohtajana ja koollekutsujana toimii hallintojohtaja. Hallintojohtaja vie asiat tarvittaessa päätettäväksi ja hyväksyttäväksi kaupungin johtoryhmään, kaupunginhallitukselle tai lautakuntiin.

Suonenjoen kaupungin henkilökunnan lisäksi esimerkiksi henkilötietoja käsittelevät myös muut tahot; loppuvuodesta 2019 Suonenjoen palkka- ja taloushallinto siirtyi Monetra Pohjois-Savo Oy:lle. Talous- ja palkkahallinto käsittelee erittäin paljon mm. Suonenjoen kaupungin työntekijöiden henkilötietoja, myös erityisiä (arkaluontoisia) henkilötietoja. Suonenjoen kaupungin ja Monetra Pohjois-Savo Oy:n palvelusopimuksessa on ”henkilötietojen käsittelyn ehdot” –liite, joka ohjaa toimintoja.

1.3 TIETOHALLINTO JA TIEDONHALLINTA

Suonenjoen kaupungilla on oma tietohallinto, mikä vastaa yleisestä tietohallinnosta, yhteisten sovellusten hankinnasta sekä yleisestä ICT- kehittämisestä ja toimialojen ohjauksesta. Tietohallinto toimii elinvoima- ja hallintopalveluiden toimialueella. Laitehankinnat hoidetaan keskitetysti tietohallinnon toimesta.

Kunnan tiedonhallinnan ohjaus sekä kirjaamotoiminto on keskitetty elinvoima- ja hallintopalveluihin. Tietosuoja- ja tietoturvavastaavat kuuluvat elinvoima- ja hallintopalveluiden alaisuuteen, lisäksi sosiaalipalveluissa on oma tietosuojavastaava. Varsinaiselle tietosuojavastaavalle on myös määrätty sijainen, joka kuuluu teknisten palvelujen alaisuuteen. Jokaiselle toimialalle on nimetty oma arkistovastaava ja lisäksi päätearkistossa on omat arkistotyöntekijät.

1.4 TIETOHALLINNON KUSTANNUKSET

Kaupungin ICT-kustannukset jakautuvat tietohallinnon sekä toimialojen kesken. Toimialat maksavat omassa käytössään olevien tietojärjestelmien käytön, lisenssikustannukset ja tietoliikennekustannukset. Tarvittaessa talousarvion investointiosaan varataan määrärahat yhteisen infran uudis- ja korvaushankintoja sekä digitalisaation kehittämistä varten.

Vuoden 2019 taloustoteumasta nähdään seuraavia tunnuslukuja:

- Tietohallinnon (kp1361) toimintamenot 279 800 €
- Tietohallinnon poistot 33 082 €
- Sisäiset ja ulkoiset toimintatuotot 222 881 €
- Toimialojen (tili 4345 ja 4585) ICT-menot 311 050 €
- IVT investoinnit 65 849 €
- Koko kaupungin ICT-menot 723 502 €
- ICT-menot koko kaupungin toimintamenoista 1,23 %

2. TIETOTILINPÄÄTÖS

2.1 MIKÄ ON TIETOTILINPÄÄTÖS?

Tämä on Suonenjoen ensimmäinen tietotilinpääätös ja koskee pääasiassa vuotta 2019, kuitenkin raportissa mainitaan myös vuonna 2018 tehtyjä toimenpiteitä.

Tietotilinpääätös on raportti, joka syntyy kaupungin sisäisen tarkastelun tuloksena. Suonenjoen kaupunki on aina pitänyt erittäin tärkeänä hyvää tietojenkäsittelyä ja tietoturvasta huolehtimista. Tietoturva ja tietosuojat ovat tärkeässä roolissa, kun tuotamme kuntalaisille palveluita. Tietotilinpääätös antaa ajantasaisen tilannekuvan kunnan henkilötietojen käsittelyn nykytilasta sekä arvion siitä, miten tietosuojat ja tietoturva toteutuvat. Tietotilinpääätöksessä arvioidaan kunnan muutos- ja kehittämistarpeet, sekä tehdään suunnitelmat seuraaville vuosille.

Säännöllisesti vuosittain laadittava tietotilinpääätös mahdollistaa tietorakenteiden ja niiden hallintaan liittyvien menetelmien laadun ja turvallisuudentekijöiden johdonmukaisen seurannan ja arvioinnin. Kokonaisvaltaisena tavoitteena kaupungilla on varmistaa tarjottavien palveluiden toimintakyky ja käytettävyys, tietoaineistojen laatu ja käytössä olevan tietotekniikan turvallisuus. Tietotilinpääätös kertoo myös kuntalaisille, sekä eri sidosryhmille, että organisaatio näkee tärkeäksi panostaa tietojen käsittelyssä noudatettaviin menettelytapoihin ja hyvän tietojenkäsittelytavan sekä tiedonhallintatavan noudattamiseen, sekä toimii tietojen käsittelyssään huolellisesti ja vastuullisesti.

Tietotilinpääätös toteuttaa myös tietosuojaa koskevan lainsäädännön edellyttämää tilintekovelvollisuusperiaatetta (osoitusvelvollisuutta), jossa organisaatio itse osoittaa, miten se noudattaa lakia ja yleisesti hyväksytyjä käytäntöjä.

Kunnan taloudellista tilaa kuvataan tilinpäätöksessä, tämän lisäksi kunnassa on käytössä vielä erillinen henkilöttilinpäätös. Tietotilinpäätöksen laatiminen on kirjattu kaupunginhallituksen hyväksymään tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaan. Tietosuojan ja tietoturvan kehittäminen on osa kaupungin yleistä kehittämistä sekä riskienhallintaa. Tietosuojan ja -turvan yleisestä kehittämisestä vastuu on jaettu moniportaisesti tietosuoja- ja turvapolitiikan mukaisesti.

2.2 TIETOTILINPÄÄTÖKSEN TIETOJEN KERÄÄMINEN

Tämän tietotilinpäätöksen tiedot on kerätty eri tietojärjestelmistä sekä manuaalisesta seurannasta (muun muassa henkilötietojen tietoturvaloukkaukset). Julkinen osuus tietotilinpäätöksestä julkaistaan kaupungin internetsivuilla sen jälkeen, kun se on hyväksytty kaupunginhallituksessa. Tietotilinpäätös kattaa kaikki kaupungin 4 toimialaa. Liikelaitokset vastaavat omista tietotilinpäätöksistään. Tämä tietotilinpäätös sisältää pääosin tietosuojaan ja -turvaan sekä riskienhallintaan liittyviä asioita.

3. TEHDYT TOIMENPITEET

- Kehitetty aktiivisesti tietosuoja ja -turvaa
- Koulutettu henkilöstöä ja ulkoisia henkilötietojen käsittelijöitä hyvään tietojenkäsittelyyn
- Valmistauduttu tiedonhallintalain ja digipalvelulain vaatimuksiin kouluttamalla avainhenkilöitä

Tietosuojan ja tietoturvan tulee olla sisäänrakennettuina Suonenjoen kunnan palveluissa. Jotta nämä asiat siirtyisivät kaupungin tiesuoja- ja turvapolitiikan lehtisiltä arkipäivään, tarvitaan monta pientä tekoa, uutta ideaa, toimintavan muutosta ja avointa ajatusmaailmaa. Tietosuojan ja tietoturvan tulisi olla työelämän perustaito.

Vuoden 2019 kesän lopulla siirtyi valtaosa kaupungin toimialoista saman katon alle Keskuskadulle. Tämä mahdollisti uusien, yhteisten toimintatapojen päivittämisen monessa asiassa. Tietosuojaan ja -turvaan liittyviä parannuksia tässä yhteisessä toimitilassa on mm. lukittu postihylly, turvatulostusjärjestelmä, sekä ovien sähkölukitus jonka myötä myös kulunseuranta. Kaupungin toimitilat Keskuskadulla on jaettu alueisiin, joiden luvitukset ohjelmoidaan avaimiin esimiesten antamien pyyntöjen perusteella. Tarvittaessa avain pystytään myös nollaamaan etänä, jolloin siitä tulee käyttökelvoton.

Muita hankintoja ja toimintatavan muutoksia on ollut mm. uuden henkilöstöhallintajärjestelmä Personec F ESS:in käyttöönotto: joka vähentää manuaalista työtä, työntekijöiden henkilötietoja sisältävän paperisen aineiston käsittelyä ja täten myös pienentää aineiston käsittelyyn liittyviä riskejä. Lisäksi käyttöönotettiin ohjelma, jolla seurataan tiedostojen lukemista ja tallentamista. Ohjelma tekee säännöllisesti raportin tiedostojen käytöstä. Lisäksi valtiovarainministeriön lakien ja ohjeistusten mukaan on otettu käyttöön rajapintoja eri ohjelmien välille.

Eri järjestelmien (mm. asianhallintajärjestelmä Dynasty, sekä sosiaalipalveluiden käyttämä Pro Consona) käyttäjäprofiileita on tarkennettu niin että käyttöoikeuden laajuus määräytyy kunkin tehtävän mukaisesti. Käyttäjätunnuksia on perustettu lisää mm. vanhuspalveluissa, jotta yhteisiä tunnuksia käytettäisiin mahdollisimman vähän.

Vuosien 2018-2019 aikana on myös tehty ja päivitetty tietosuojaohjeita ja –lomakkeita. Suonenjoen kaupungin www-sivuilta löytyy kuntalaisille nähtävänä Suonenjoen kaupunginhallituksen hyväksymä tietosuoja- ja turvapolitiikka, tietosuojavastaavien yhteystiedot, tietosuojaselosteita, sekä lomakkeita mm. tietopyyntöön sekä tietojen korjaamiseen.

Henkilöstölle on pidetty koulutuksia koskien tietosuojaa, ja koko henkilöstö veloitettiin suorittamaan ”Arjen tietosuojaa” –testi hyväksytysti. Tämän testin hyväksytysti suorittaminen veloitetaan myös aina uusilta työntekijöiltä.

Intranetissä on myös henkilöstön nähtävillä erilaisia koulutusvideoita tietosuojasta ja tietoturvasta. Intran kautta työntekijä löytää myös ohjeen, kuinka toimia, kun huomaa epäkohdan tietosuoja-asiassa. Sivuilta löytyy ilmoitus tietoturvan häiriötilanteesta –lomakkeen, jonka he täyttävät havaittuaan tietoturvaloukkauksen, tai läheltä piti –tilanteen.

2019 lokakuussa Suonenjoen kaupunki siirsi internetyhteyden, palomuurin ja muita verkkopalveluita uudelle toimittajalle. Siirron jälkeen teknistä tietoturvaa on parannettu lisäämällä verkkosegmentointia ja kiristämällä sisäverkkojen välillä olevaa palomuuria.

Suonenjoen kaupunki on huomioinut tietosuoja-asetuksen asettamat ehdot yhteistyösopimusten päivittämiseksi tietojenkäsittelyn osalta. Käytössä on tietosuojavastaavien tekemä sopimusliite ”henkilötietojen käsittelyn ehdot”, joka on tarkoitus liittää kaikkiin Suonenjoen kaupungin tekemiin sopimuksiin.

3.1 SOSIAALIPALVELUT JA TIETOSUOJA

Sosiaalipalveluissa käsitellään sosiaalihuollon asiakastietoa lakisääteisten palveluiden järjestämiseksi. Sosiaalipalveluja säätelee oma erityislainsäädäntönsä, jonka puitteissa tietosuojaa kehitetään. Tämän vuoksi seuraavaksi kuvataan tarkemmin sosiaalihuollon tietosuojan järjestämistä.

Sosiaalipalveluissa on tehty uuden tietosuoja-asetuksen mukaisia toimenpiteitä mm. uusimalla lomakkeita vastaamaan asetuksia; mm. henkilötietojenkäsittelylomake liitettäväksi sopimuksiin. Lisäksi on tehty tietosuojaselosteita.

Sosiaalipalvelut on aloittanut KANTA-palveluun siirtymisen suunnittelun sekä alueelliseen ProConsonaan siirtymisen suunnittelun yhteistyökuntien kanssa.

Henkilökuntaa tullaan kouluttamaan myös tietosuojan näkökulmasta näitä uusia palveluita suunniteltaessa.

4. TIEDONHALLINTA, TIETOVARANNOT JA TIETOVIRRAT

4.1 YLEISTÄ

Osana tietosuoja-asetuksen toimeenpanoa kunnassa on tehty kartoitusta siitä, missä kaikkialla käsitellään henkilötietoja ja miten käyttöoikeudet on määritelty. Kunta on määritellyt keskeisimmät tietovarannot ja tietovirrat. Kaikille rekistereille on määritelty vastuuhenkilöt ja käyttötarkoitukset. Tiedon elinkaaren hallinta ja erityisesti tietojen hävittäminen ja tietojen luovuttaminen olivat keskeisiä kehittämiskohteita.

4.2 SÄHKÖISTÄ JA PILVEÄ

Suonenjoen kaupunki hyödyntää pilvipalveluita, vaikkakin kaupungilla on myös oma palvelinympäristö. Pilvipalveluita hyödynnetään jatkossa laajemmin ja seurataan valtiovarainministeriön tekemiä pilvipalvelulinjauksia ja niihin liittyviä tarkennuksia. Suonenjoen kaupungilla on tulossa käyttöön lisää sähköisiä palvelukanavia. Tällä hetkellä käytössä olevat sähköiset palvelukanat, joissa käsitellään henkilötietoja ovat:

- eDaisy, DaisyNet
- Kansalaisopiston kurssi-ilmoittautuminen
- Verkkokirjasto
- Wilma
- Vuokra-asuntohakemukset

4.3 TOS

Suonenjoen kaupunki on siirtynyt käyttämään kuntien yhteistä tehtäväluokitusta hyväksyessään viimeisimmän tiedonohjaussuunnitelman (TOS) vuonna 2019. Suonenjoen kaupunki on yksi arkistonmuodostaja ja tiedonohjaussuunnitelmalla voidaan todentaa sitä, että tietojen säilytysajat on määritelty asianmukaisesti ja että niiden asianmukainen hävittäminen on suunnitelmallista. TOS on asiakirjahallinnan organisoinnin tärkein työväline, joka toimii kaupungin asiankäsittelyn ohjeena ja ohjaa kaupungin tietojen ja asiakirjojen käsittelyä koko elinkaaren ajan.

4.4 TIETOVARANNOT

Suonenjoen kaupungin tietovarannot muodostuvat kaupungin lakisäätelysten ja kaupungin itse itselleen ottamien tehtävien hoidon eri vaiheissa.

Tehtävissä syntyviä tietoja tuotetaan sekä eri tietojärjestelmien avulla, että paperisena. Tietojärjestelmät muodostavat lähes poikkeuksetta myös yhden tai useamman henkilörekisterin. Tietovarannot kertyvät ensisijaisesti tehtävään hankitun tietojärjestelmän kautta hallitusti palvelimille sekä paperitulosteina toimistoihin,

väliarkistoihin sekä päätearkistoon. Sähköisessä muodossa olevia tietoja kertyy vielä myös tietokoneiden kova-levyille, palvelimen henkilökohtaisiin hakemistoihin, sähköpostilaatikoihin sekä ulkoisille tallennusvälineille. Tietojärjestelmien käyttäminen helpottaa tiedon kontekstin, aitouden ja eheyden todentamisen sekä käyttöoikeussuojauksen ja lokivalvonnan järjestämisen.

Tiedon tuottamisen ja säilyttämisen osalta kiinnitetään huomiota tiedon tallennusalueen vakauteen ja laatuun sekä tiedon säilyvyyteen muuntumattomana. Tiedon oikeellisuus, autenttisuus, eheys, todistusvoimaisuus ja luottamuksellisuus pyritään turvaamaan eri alustoilla. Paperille tallennetut tiedot tuotetaan sellaisin välinein ja menetelmin, että tieto saadaan säilymään muuntumattomana. Paperiaineistot säilytetään asiayhteydessään.

Sähköisessä muodossa säilytettävät tiedot tuotetaan tai tallennetaan säilytysalustalle, jossa ne ovat varmuuskopioinnin piirissä. Kaupungin tietovarannot ovat oletusarvoisesti julkisia, jollei tieto ole erikseen jonkun lain perusteella salassa pidettävää (Julkisuuslaki § 1).

Kaupungilla on tiedostettu sekä palvelinvarmistusten että pilvipalvelujen käytön osalta tietosuoja-asetuksen asettamat tietojen luovuttamisrajoitukset.

Asiakkaiden ja sidosryhmien luottamus organisaation menettelytapoihin tietosuojan ja tietoturvan osalta on toimintaa vahvasti tukeva tekijä. Tietosuojan ja tietoturvan huomioiminen, esimerkiksi verkkopalveluiden yhteydessä on laissa säädetyn velvollisuuden ohella myös oleellinen osa hyvää palvelua.

5. SUUNNITELMIA TULEVILLE VUOSILLE

Alla on lueteltu keskeisimpiä toimenpiteitä sekä kehittämiskohteita tuleville vuosille

- Eri prosessien toimivuutta ja häiriötilanteisiin varautumista harjoittelua lisätään ja riskien hallintaa ja tunnistamista kehitetään.
- Henkilökuntaa koulutetaan varautumaan tietojen kalasteluun ja mahdollisiin tietoturvahyökkäyksiin, sekä haetaan yhdessä henkilöstön kanssa parannuskohteita arjen tietosuojaan ja -turvaan. Suunnitellaan mm. tietoturvakävelyt eri toimipisteissä.
- Vaikutustenarviointia kehitetään.
- Jatketaan tietosuoja- ja -turva ohjeistusten päivitystä ja jalkauttamista. Päivitetään tietopyyntö ja -luovutusprosesseja.
- Tiivistetään yhteydenpitoa kaupungin johdon kanssa, aktivoidutaan tietosuoja- ja turvaryhmän toiminnassa ja kehitetään kuntien välistä yhteistyötä.
- Laajennetaan sähköisten lomakkeiden käyttöönottoa siten, että kuntalaisilla on mahdollisuus hoitaa asiansa sähköisiä lomakkeita käyttäen.

- Jatketaan rajapintojen rakentamista eri ohjelmien välille, siten että tiedot siirtyvät järjestelmästä toiseen automaattisesti sähköisiä kanavia pitkin.
- Laaditaan tiedonhallintamalli ja asiakirjajulkisuuskuvaus.
- Tietojohdantamista ja tiedon hyödyntämistä kehitetään sekä seurataan aktiivisesti valtionhallinnon ohjeistusta.
- Parannetaan teknistä tietoturvaa ja laajennetaan pilvipalveluita.
- Osallistutaan TAISTO20-harjoitukseen, sekä koulutetaan tietosuoja ja –turvaryhmän jäseniä.
- Tiedonhallintalain ja digipalvelulain toimeenpano ja koulutus.
- Parannetaan tietoturvaloukkausten viestintää.
- Aloitetaan vuosittainen kysely henkilökunnalle tietosuoja- ja turvaan liittyvistä asioista (näkyvyys, palaute, tunnettavuus, kehittäminen). Tämän kyselyn tuloksia käytetään jatkossa mm. mittareina tulevissa tietotilinpäätöksissä.

6. LAINSÄÄDÄNTÖ JA MUU OHJEISTUS

6.1 GDPR

Tietosuoja sääntely koostuu suoraan sovellettavasta EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta (lyhenne GDPR) ja asetusta täydentävästä kansallisesta tietosuojalaista. Tämän lisäksi on paljon toimialakohtaista erityislainsäädäntöä. GDPR:n keskeiset vaikutukset kunnan toiminnassa ovat muun muassa rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijöiden vastuiden ja velvollisuuksien lisääntymisessä. Nämä vastuut ja velvollisuudet on huomioitu muun muassa sopimuksissa, hankinnoissa ja rekisteröityjen oikeuksien paremmassa huomioinnissa. Kunnalla on velvollisuus osoittaa, että kunta noudattaa tietosujasääntelyä. Tämä näkyy erilaisina dokumentteina, kuten tietoturva- ja tietosuojapolitiikkana, ja muun muassa siinä, että kunta on nimittänyt tietosuojavastaavat.

6.2 SUONENJOEN KAUPUNGIN TIETOSUOJA- JA TURVAPOLITIikka

Suonenjoen kaupungin tietosuoja- ja turvapolitiikka on hyväksytty kaupunginhallituksessa 7.5.2018 § 89. Tietosuoja- ja turvapolitiikka on Suonenjoen kaupungin ylimmän johdon hyväksymä strateginen asiakirja, joka on kannanotto tietosuojan ja tietoturvan kehittämiseen. Poliitiikan tavoitteena on luoda yhdenmukaiset toimintaperiaatteet ja käytännöt hyvän tietosuoja- ja tietoturvatason toteuttamiseksi. Poliitiikassa määritellään kaupungin tietosuoja- ja tietoturvatyön periaatteet, vastuut, toimintatavat sekä valvonta- ja seurantajärjestelmä. Tietosuoja- ja turvapolitiikalla varmistetaan myös riittävien resurssien saaminen.

6.3 LAINSÄÄDÄNTÖ

Kunnan toimintaa niin tietosuojaan, kuin muunkin toiminnan osalta ohjaavat useat lait ja säädökset. Alla mainittujen lakien lisäksi kuntia ohjaa lukuiset muut yleis- ja erityislait.

Yleisimmät tietosuojaan liittyvät lait:

- Kuntalaki 410/2015
- EU:n yleinen tietosuoja-asetus, GDPR 679/2016
- Tietosuoja laki 1050/2018
- Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019
- Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019
- Hallintolaki 434/2003
- Laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä 1054/2018
- Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 621/1999
- Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019
- Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000
- Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 254/2015
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 159/2007

7. REKISTERÖIDYN OIKEUKSIEN TOTEUTUMINEN

Suonenjoen kaupungin tietovarannot sisältävät hyvin paljon henkilötietoja. Yleisimmin henkilötietojen kerääminen perustuu asiakkuuteen, ja siten henkilötietojen käsittelyyn kaupungilla on lakisääteinen oikeus. Henkilötiedot kerätään pääsääntöisesti henkilöltä itseltään tai henkilön huoltajalta / edunvalvojalta.

Suonenjoen kaupunki pyrkii noudattaa henkilötietojen käsittelyssä läpinäkyvyyttä ja tietojen täsmällisyyttä asetuksen mukaisesti (artikla 5). Informointiveloitteen täyttämiseksi käytetään toistaiseksi tietosuojaselosteita. Suonenjoen kaupungin kaikki tietosuojaselosteet tullaan saattamaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen edellyttämälle tasolle.

Tällä hetkellä tietopyyntöprosessi on manuaalinen, jolloin tietoja ei luovuteta kuntalaiselle sähköisessä muodossa. Tietopyyntöjen lukumääriä ja niiden vastaamisaikoja seurataan tulevaisuudessa tarkalla tasolla. Keskeisenä tehtävänä on rekisteröityjen oikeuksien vahvistaminen.

Kunnassa on määritelty tietopyyntö, virheenkorjaus ja lokitietojen pyyntöön liittyvät prosessit sekä miten henkilökunta ilmoittaa tietoturvaloukkauksista. Henkilökuntaa on myös koulutettu toimimaan prosessien mukaisesti. Prosessit kuuluvat myös työntekijöiden perehdyttämisprosessiin.

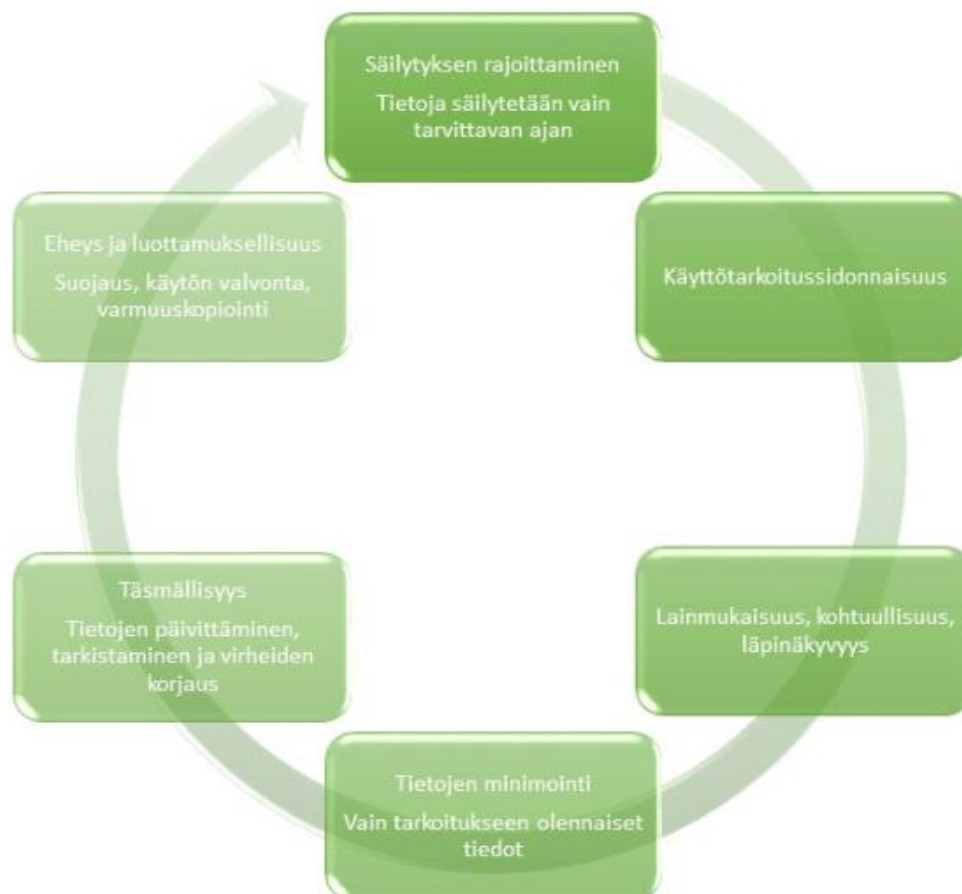
Kaikista henkilötietojen tietoturvaloukkauksista menee tieto tietosuojavastaavalle. Tietosuojavastaava ottaa kantaa, mistä asioista tehdään edelleen ilmoitukset tietosuojavaltuutetun toimistolle ja rekisteröidyille ja tehdäänkö asiasta rikosilmoitus.

Suomessa kansallisena valvontaviranomaisena toimii tietosuojavaltuutettu. Toiminnassaan tietosuojavaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton. Tietosuojavaltuutettu on Euroopan tietosuojaneuvoston jäsen.

8. ARVIOINTI, KEHITTÄMINEN JA TIEDON HYÖDYNTÄMINEN

Tämä on Suonenjoen kaupungin ensimmäinen tietotilinpäätös, joten vertailua aikaisempiin vuosiin on hankala tehdä. Tietosuojan ja tietoturvan suhteen on saatu kuitenkin paljon aikaan. Vaadittuja dokumentteja on laadittu, henkilökuntaa koulutettu ja uusia, parempia toimintatapoja kehitetty ja otettu käyttöön. Toki, paljon riittää vielä tehtävää. Tietosuojatyö on jatkuva prosessi, jonka toivomme siirtyvän kaikkeen tekemiseen.

Henkilötietojen käsittelyssä Suonenjoen kaupunki tulee noudattamaan hyvää tiedonhallintatapaa ja kehittää toimintatapojaan siten, että ne vastaavat EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa annettuja vaatimuksia. Tietotilinpäätöksessään vuosittain kaupunki arvioi ja osoittaa jatkossakin noudattavansa alla kuvattuja periaatteita.

9. LUKUJA

